

Pedagogisch Beleidsplan

Gastouderbureau VanHarteLief

T 0527 - 78 83 48
E info@vanhartelief.nl

Koningin Julianastraat 39A
8302 CD Emmeloord

VanHarteLief

Van Harte Liefhebben. Dat doen wij al sinds 2006 voor de volle 100 procent. De naam van ons gastouderbureau past ons dan ook nog steeds als een jas.

Al voor de geboorte van een kind hebben ouders onvoorwaardelijk lief. Deze warme en intense liefde brengt ook een enorme verantwoordelijkheid met zich mee. Als gastouderbureau zijn we ons daar heel bewust van.

Wij vinden het dan ook erg belangrijk dat ouders *voelen* dat onze gastouders hun kind(eren) liefhebben. En dat ze *weten* wat ze van een gastouder mogen verwachten.

Wij verwachten op onze beurt van onze gastouders onvoorwaardelijke liefde voor het vak. Het *Van Harte Liefhebben* moet voelbaar zijn voor de kinderen die wij opvangen, hun ouders, onze gastouders en voor onszelf. Want gastouderopvang, dat doe je samen!

„It takes a village to raise a child“

Positieve ontwikkeling gastouderopvang

De gastouderopvang heeft de afgelopen jaren een positieve ontwikkeling doorgemaakt. Zeker sinds 1 januari 2010 toen de regels voor gastouders zijn aangescherpt en het beroep gastouder een erkende status kreeg. De regering wilde namelijk deskundige gastouders en stelde daarvoor onder meer een diploma-eis in.

Terugkijkend zien we dat veel gastouders zich verder hebben ontwikkeld. Zij verzorgen en begeleiden op liefdevolle én professionele wijze jonge kinderen van 6 weken tot 13 jaar.

Groeien en bloeien

Als gastouderbureau willen wij graag een positieve bijdrage leveren aan het (verder) ontwikkelen van de professionaliteit en kwaliteit van de gastouderopvang. Dit doen wij vanuit het thema *Groeien en bloeien*. Wij bespreken dit thema persoonlijk met onze gastouders. Wat hebben zij nodig voor hun persoonlijke groei?

Daarnaast bieden wij een uitgebreid en gevarieerd aanbod van trainingen, bijscholingen en intervisie momenten. In aansluiting op dit alles hebben wij ons pedagogisch beleidsplan herschreven. De inhoud is in de kern hetzelfde gebleven, maar de herziene versie is in tekst en uitleg uitgebreider.

Ook is er aandacht voor de verschillende ontwikkelingsfasen van kinderen en geven wij duidelijk aan wat wij in de samenwerking met onze gastouders verwachten. Ons pedagogisch beleidsplan is het uitgangspunt voor datgene wat onze gastouder in haar eigen werkplan uitwerkt en uitdraagt in de praktijk. Gastouderopvang doe je immers met elkaar.

Van een gastouder wordt veel verwacht

Gastouder zijn, is een heerlijk beroep. Je bepaalt zelf wanneer je opvang biedt en voor hoeveel kinderen. Met welk gastouderbureau je samenwerkt, bepaal je

ook helemaal zelf. Fijn en zelfstandig werk dus en bovendien prima te combineren met de zorg voor eigen kinderen.

De andere kant is dat er veel van een gastouder wordt verwacht en dat moeten we niet onderschatten. De wet is hierin heel duidelijk. De overheid stelt bijvoorbeeld eisen aan de opvanglocatie/omgeving en geeft gastouders en gastouderbureaus ook een duidelijke (pedagogische) opdracht mee.

Maar er komt meer bij kijken:

- ✓ Hoe creëer je een veilige en uitdagende opvangomgeving?
- ✓ Hoe ga je om met verschillende kinderen van verschillende leeftijden?
- ✓ Hoe geef je kinderen de kans om nieuwe, leuke en spannende dingen mee te maken?
- ✓ Hoe ga je om met de vragen en wensen van al die verschillende ouders of verzorgers?

Verantwoorde opvang

Ons gastouderbureau ondersteunt en begeleidt de gastouder in de uitvoering van haar beroep en stimuleert haar verdere ontwikkeling met bijvoorbeeld scholing en intervisie.

Een gastouder is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van haar opvang. Zij heeft zich aan enkele wettelijke regels te houden en de door ons gastouderbureau gestelde voorwaarden. Dankzij deze regels en voorwaarden is het takenpakket van de gastouder duidelijk. Immers, het gastouderschap is een serieus beroep, met alle verantwoordelijkheden die daarbij horen.

Gastouderopvang is vaak een bewuste keuze

Ouders/verzorgers kiezen vaak heel bewust voor gastouderopvang vanwege de kleinschaligheid. Op ieder moment van de dag is maar een klein aantal gastkinderen aanwezig. Hoeveel kinderen er tegelijkertijd bij de gastouder mogen zijn, hangt af van hun leeftijd. In de wet Kinderopvang staat de precieze verdeling.

1. *Bij een gastouder worden maximaal vijf kinderen gelijktijdig opgevangen als de kinderen (op te vangen kinderen en eigen kinderen) allemaal jonger zijn dan 4 jaar.*
2. *Bij een gastouder worden maximaal zes kinderen gelijktijdig opgevangen als de op te vangen kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar zijn. Eigen kinderen van de gastouder tot 10 jaar worden meegerekend. In de groep, zoals onder punt 1 en 2 genoemd, mogen maximaal vier kinderen van 0 en 1 jaar aanwezig zijn, waarvan maximaal twee kinderen van 0 jaar.*

Ook kiezen ouders voor deze vorm van kinderopvang, omdat hun kind dan altijd dezelfde gastouder heeft. Een 'vertrouwd gezicht' geeft een kind rust en duidelijkheid. De gastouder weet precies wat het kind belangrijk, fijn en niet leuk vindt en heeft tijd voor persoonlijke aandacht voor ieder kind.

Bewust kiezen voor het maken van persoonlijke afspraken over opvoeding.

De gastouder en ouders zien en spreken elkaar veel. Deze sterke betrokkenheid van de ouders bij de opvangsituatie is een grote kracht van de gastouderopvang. Op die manier is er veel ruimte voor de opvoedwensen van de ouders.

Bewust kiezen voor aandacht, rust en regelmaat voor het jonge of kwetsbare kind.

Heel jonge kinderen hebben behoefte aan aandacht, rust en regelmaat en een gastouder biedt dat. Met name voor baby's met hechtingsproblemen of onrustig gedrag is een 'vertrouwd gezicht' heel belangrijk. Ook kan er goed rekening worden gehouden met de behoefte aan een prikkelarme omgeving.

Voor baby's met een extra zorgvraag past opvang door een gastouder vaak beter bij wat het kindje nodig heeft om de wereld aan te kunnen. Hetzelfde geldt voor oudere kinderen met gedrags- of ontwikkelingsproblemen. Met een gastouder kunnen gedragsafspraken worden gemaakt die passen bij de mogelijkheden van het kind.

Ook voor kinderen die om lichamelijke redenen (handicap, beperkingen, medische zorg, ernstige allergieën) onvoldoende zorg kunnen krijgen in een kinderdagverblijf, kan opvang door een gastouder een goed alternatief zijn.

Gastouderopvang is veelzijdig

Waarom kiezen voor gastouderopvang? Wij vinden het erg belangrijk om te weten waarom (gast)ouders dit doen. Uit ervaring weten wij dat ouders het belangrijk vinden een gastouder te hebben die aansluit bij hun wensen en ideeën over opvang. Voor een gastouder is het juist weer belangrijk dat zij zich als persoon kan ontwikkelen tot de gastouder die zij graag wil zijn. Geen mens is gelijk. Juist dat maakt gastouderopvang heel veelzijdig.

Ouders, gastouders, ons team: we zijn allemaal heel verschillend, maar toch hebben wij allemaal één en hetzelfde doel: streven naar een opvangsituatie die voor iedereen goed en prettig voelt.

Van startbekwaam tot vakvolwassen gastouder

Wij noemen een *startende gastouder* 'startbekwaam'. Dat wil zeggen: zij voldoet aan de eisen die worden gesteld aan een gastouder en wij hebben als gastouderbureau een 'klik' met deze gastouder. Een startbekwame gastouder is enthousiast, toont grote inzet om met kinderen te werken en wil zich graag verder ontwikkelen. Wij willen haar dan ook graag beter leren kennen en met haar samenwerken.

Een *vakvolwassen gastouder* is door de jaren heen een professionele gastouder geworden. Zij staat sterk in haar schoenen, geeft op haar eigen wijze (eveneens naar de eisen van de wet) invulling aan haar gastouderopvang. Zij is een actief betrokken gastouder, zowel naar ouders als naar ons gastouderbureau.

Daarnaast doet zij aan bijscholing.

Startbekwaam- of vakvolwassen?

Het is voor ons als gastouderbureau een mooie, uitdagende taak om een beginnende gastouder op weg te helpen. Om haar te zien groeien, zodat ze uiteindelijk prachtig kan bloeien en een belangrijke, liefdevolle bijdrage levert in de opvoeding van jonge kinderen. Wij ondersteunen de bij ons aangesloten gastouders in dit proces *van harte*.

Want gastouders zijn van onschatbare waarde. Voor onze organisatie, maar natuurlijk nog meer voor kinderen en hun ouders. Een fijne, persoonlijke vertrouwensband is onbetaalbaar. Deze ervaren gastouders zijn het bewijs dat gastouders hun vak verstaan!

Werken vanuit een pedagogisch kader

Een gastouder biedt een kind meer dan een leuke en gezellige opvangdag. Vanuit de wet Kinderopvang heeft iedere gastouder een pedagogische opdracht, gebaseerd op de zogenaamde opvoedingsdoelen van prof. Riksen-Walraven. (Marianne Boogaard, 2013).

Deze pedagogische opdracht is voor alle vormen van opvang gelijk, namelijk: het bieden van verantwoorde kinderopvang. Daarmee wordt kinderopvang bedoeld die bijdraagt aan een goede ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving.

Competenties

Als gastouder is het belangrijk om te weten waar je competenties liggen, zodat je weet aan welke punten je nog moet werken.

Wat zijn competenties nu eigenlijk? Dat zijn vaardigheden, dus iets dat je goed kunt, waar je vaardig in bent. Eigenlijk is het een verzamelnaam voor verschillende dingen:

- motivatie (= hoe graag je iets wilt)
- houding (= wat je uitstraalt)
- kennis (= wat je weet)
- inzicht (= wat je begrijpt)
- vaardigheden (= wat je goed kunt)

Een voorbeeld: jij beheerst de competentie 'zelfredzaamheid'. Dat betekent dat je graag voor jezelf wilt zorgen (motivatie) en dat ook helemaal uitstraalt (houding). Maar ook dat je weet hoe dat moet (kennis), het inzicht daarvoor hebt (snapt hoe het werkt) en het ook kunt (vaardigheid).

Heb je nog competenties waaraan je moet werken? Dat geeft niet. Want dat hoeft je werk als gastouder niet te belemmeren. Mits het de volgende vier pedagogische basisdoelen absoluut niet in de weg staat:

1. het bieden van sociaal-emotionele veiligheid;
2. het stimuleren van de ontwikkeling van persoonlijke competenties;
3. het stimuleren van de ontwikkeling van sociale competenties;
4. het overdragen van normen en waarden.

1. Bieden van sociaal emotionele veiligheid

Bij de sociaal-emotionele ontwikkeling hoort onder meer het ontwikkelen van emoties, het zelfbeeld en het temperament van een kind. Een kind moet kind kunnen zijn om zich van daaruit als individu te ontwikkelen. De sociaal-emotionele ontwikkeling is op te splitsen in de **sociale** en de **emotionele** ontwikkeling.

De **sociale** ontwikkeling omvat het krijgen van begrip voor andere mensen en het ontwikkelen van positief gedrag en vaardigheden ten opzichte van een ander. Vriendschappen zijn belangrijk, maar ook het omgaan met een ander. Net als rekening houden met elkaar, respect en tolerantie.

De **emotionele** ontwikkeling wil zeggen dat het kind leert om de gevoelens van zichzelf en anderen te begrijpen en om daar (goed) mee om te gaan. Het is een bijzondere fase in de menselijke ontwikkeling. Kinderen worden zich in toenemende mate bewust van hun emoties en krijgen hier steeds meer grip op.

2. Stimuleren van de ontwikkeling van persoonlijke competenties

Een gastouder biedt kinderen de mogelijkheid om tot ontwikkeling van persoonlijke vaardigheden te komen. Zij biedt voldoende activiteiten aan die passen bij de leeftijd, aard en ontwikkeling van het kind. Elk kind heeft zijn eigen tempo en ontwikkelt zich op zijn of haar eigen unieke wijze.

De gastouder begeleidt, stimuleert en volgt het kind in zijn of haar ontwikkeling. Veel gebeurt spontaan en intuïtief. Op verzoek van en in overleg met de ouder heeft zij een sturende functie.

Ons gastouderbureau verwacht van een gastouder dat hij of zij kennis en ervaring heeft met de verschillende ontwikkelingsfasen. De ontwikkeling speelt zich af op verschillende gebieden die meestal als volgt worden onderverdeeld:

- **Lichamelijke ontwikkeling**

- ✓ Is er voldoende ruimte om te bewegen/spelen?
- ✓ Is het speelgoed afgestemd op de ontwikkeling en ontplooiing van de lichamelijke mogelijkheden van het kind?

- **Verstandelijke ontwikkeling**

Aan de verstandelijke ontwikkeling van het kind besteedt de gastouder op verschillende manieren actief aandacht door:

- ✓ in te gaan op vragen van het kind en uitleg te geven over wat kinderen zien en meemaken.
- ✓ bijvoorbeeld het bouwen van blokkenhuizen en het spelen met vormen en kleuren.
- ✓ te praten, lezen, plaatjes kijken en zingen met het kind om zo de taalontwikkeling te bevorderen.

- **Creatieve ontwikkeling**

De doos is het schip, de vloer de zee en de beer de boef. Met verf, papier, potloden en plaksel maken kinderen de wereld nog mooier. De creativiteit en fantasie van kinderen kennen geen grenzen en het is belangrijk dat die volledig tot hun recht komen.

Meestal komen in de omgang en het spel met een kind meerdere aspecten van de ontwikkeling tegelijkertijd aan bod. In onderstaand voorbeeld worden zowel de motorische als de sociaal-emotionele en verstandelijke ontwikkelingsgebieden aangesproken.

Michiel (2) pakt een houten puzzeltje uit de kast en loopt hiermee naar de gastouder. Deze neemt hem op schoot. Michiel haalt de puzzelstukjes uit de puzzel en de gastouder pakt de stukjes aan en benoemt ze. Samen hebben ze plezier. De gastouder zegt: "Kijk, het hondje moet hierin." Michiel haalt het stukje er weer uit en laat het de gastouder herhalen. Dan pakt de gastouder het eendje en zegt: "Probeer jij het maar, waar hoort het eendje?"

- **Sociaal-emotionele ontwikkeling**

Het is belangrijk dat er voor ieder kind geschikt speel-, leer- en leesmateriaal aanwezig is, afgestemd op de leeftijd. Goed speelgoed is multifunctioneel en prikkelt de fantasie. Het stimuleert verschillende aspecten van de ontwikkeling.

3. Stimuleren van de ontwikkeling van sociale competenties

De gastouder begeleidt, volgt en beïnvloedt het kind in zijn sociale en emotionele groei. Het kind krijgt aandacht als het blij is, maar ook als het verdrietig is.

Het is belangrijk dat een kind niet bang is om initiatieven te nemen en om te weten dat teleurstellingen serieus worden genomen en hoe het daarmee om moet gaan. Wij geven hier twee voorbeelden van situaties die veel voorkomen.

Roos (2) is verdrietig als haar moeder haar wegbrengt. De gastouder heeft tijd en aandacht voor haar. Zij wordt op schoot genomen en de gastouder gaat met haar een boekje lezen.

Rik (3) speelt met de Duplo. Hij wil niet dat een ander gastkindje ook met de blokjes speelt, dit tot verdriet van het kindje. De gastouder legt Rik uit dat samen spelen, samen delen betekent.

4. Overdracht van normen en waarden

Ieder mens heeft zijn eigen normen en waarden en die spelen een belangrijke rol bij de opvoeding van het kind. Voor gastouders ligt er een belangrijke taak in het overbrengen van wat wel en wat niet hoort. De kinderen die zij opvangen, leren hierdoor wat wel en niet goed is, wat anders is en wat wel en niet mag. Haar gedrag geeft niet alleen richting, maar is ook een voorbeeld.

Het is daarom van groot belang dat de gastouder elk kind waardeert. Kinderen ontwikkelen in hun eerste levensjaren gevoel voor wie ze zijn, ze krijgen zelfwaardering en –vertrouwen. Ook leren ze hoe ze door anderen worden gezien en behandeld. En daar reageren ze op.

Als ze een jaar of drie, vier zijn, begrijpen kinderen dat er verschil is tussen jongens en meisjes en in afkomst. Heeft een kind (of zijn ouders, broertjes of zusjes) te maken met ongelijke behandeling, dan kan dat de kansen in zijn leven behoorlijk beïnvloeden.

Het is belangrijk om hier als gastouder bij stil te staan, omdat we in een multiculturele maatschappij leven waarin kinderen verschillende achtergronden en culturen hebben.

Kinderen leren andere kinderen positief te benaderen. Dat kan alleen in een positieve sfeer in een positieve omgeving. Het is aan de gastouder om voor die positieve sfeer te zorgen. Een sfeer waarin zij kinderen en ouders waardeert om wie ze zijn en zelf het goede voorbeeld geeft.

Goed om te weten...

Een **norm** is een manier van handelen waarnaar een groep mensen zich kan richten. In de gastouderopvang kan dat bijvoorbeeld betekenen: 'een gastouder slaat een kind niet'. Het is een ongeschreven regel.

Een **waarde** richt zich op het belang of het gewicht dat een persoon ergens aan hecht. Bijvoorbeeld: 'alle kinderen zijn gelijk. Ieder kind is het waard om goed begeleid te worden'.

Samenwerken met ouders

Goed omgaan met ouders is een belangrijke vereiste in de gastouderopvang. Ouders willen weten hoe de gastouder met hun kind(eren) omgaat. Ouders zijn immers de belangrijkste mensen in het leven van een kind. Zij willen allemaal het beste voor hun kind. De manier waarop ze dat 'beste' uitvoeren is echter voor iedereen verschillend.

Het is goed om als gastouder en ouder elkaars opvattingen te kennen over normen en waarden. Aansluitend is het nog belangrijker om af te spreken hoe daarmee zal worden omgegaan. Bijvoorbeeld op het gebied van religie, omgaan met vriendschappen en conflicten, taalgebruik en het respect voor elkaar, maar ook het omgaan met spullen.

Sommige dingen zullen bij de gastouder wat anders gaan dan thuis. Dat is niet erg. Hierdoor leert het kind dat er verschillen zijn. Belangrijker is het dat de gastouder een warme band met het kind heeft en consequent is. Dan weet het kind waar hij aan toe is.

Ontwikkelingstaken en opvoedingsopgaven

Dagelijks geeft de gastouder uitvoering aan haar pedagogische opdracht. Om aan deze vier pedagogische doelen te werken is het belangrijk dat een gastouder inzicht heeft in de ontwikkeling van een kind. Bij iedere leeftijdsfase horen namelijk andere ontwikkelingstaken (*) en opvoedingsopgaven (**).

(*) Ontwikkelingstaken: Vaardigheden die een kind in een bepaalde ontwikkelingsfase moet gaan leren beheersen.

() Opvoedingsopgaven:** De hulp en ondersteuning die de gastouder biedt bij het aangaan van de ontwikkelingstaken en het doorlopen van de ontwikkelingsfasen.

De ontwikkeling van het kind in vogelvlucht

De babytijd

Voor de ontwikkeling van een baby is hechting heel belangrijk. Hoe beter een kind gehecht is, hoe beter het kan opgroeien naar zelfstandigheid. Een veilig gehecht kind heeft voldoende zelfvertrouwen om relaties met anderen aan te gaan. Het durft de wereld te gaan ontdekken.

Continuïteit en niet te veel verschillende gezichten is belangrijk in deze prille levensfase. Gastouderopvang sluit hierbij heel mooi aan. Als gastouder bied je rust en overzicht. Naast de ouders/verzorgers ben je vaak de enige andere verzorger van het kind.

De peuter- en kleutertijd

Voor een peuter is het van belang dat het de ruimte krijgt om zich te ontwikkelen en te experimenteren met regels, grenzen en ondersteuning. Bij een peuter is het belangrijk dat de gastouder consequent omgaat met het stellen van grenzen en dat op het juiste moment doet. Dit geeft de peuter duidelijkheid en daardoor een gevoel van veiligheid.

In de peuterperiode begint ook het imitatiegedrag. Wat houdt dat in?

- ✓ Hij wil steeds meer zaken zelf doen.
- ✓ Hij kan zichzelf een periode bezighouden.
- ✓ Hij wordt minder afhankelijk van de gastouder.
- ✓ Hij ontwikkelt zijn eigen unieke persoonlijkheid.

Met andere woorden: de fase van peuter naar kleuter doet zijn intrede.

Taalontwikkeling speelt in deze levensfase een belangrijke rol. Het nazeggen van volwassenen wordt een dagelijkse bezigheid. De peuter merkt dat zijn omgeving hierop reageert en stimuleert om door te gaan met nazeggen.

Voorlezen, liedjes zingen en voorwerpen benoemen zijn activiteiten die de taalontwikkeling stimuleren. De peuter vertoont een ongecontroleerde nieuwsgierigheid naar alles en iedereen.

Het kind zal zich steeds beter kunnen uitdrukken en doordat hij kan duidelijk maken wat hij wil, nemen driftbuien bijvoorbeeld af. Hij wordt rustiger. Het kind krijgt belangstelling voor spelletjes en voor het leren van allerlei zaken. Spelen is voor hem hetzelfde als leren. De omgang met leeftijdsgenoten speelt een belangrijke rol. Op 3-jarige leeftijd is een peuter in staat om samen te spelen met andere kinderen en speelgoed te delen. Ook kan hij zijn wensen duidelijk maken. Aan het eind van deze fase zijn veel kinderen er klaar voor om naar school te gaan.

Het schoolgaande kind

Alles staat in het teken van leren. De school moet een veilige plek zijn. Leren omgaan met leeftijdsgenoten krijgt meer diepgang. Het schoolkind leert steeds meer te verdragen van een ander, het leert om zich te verplaatsen in een ander.

Het schoolkind wordt spelenderwijs zelfstandiger en begint zijn eigen plan te trekken. Omgaan met leeftijdsgenoten is belangrijk. Hij komt in aanraking met andere mensen in andere kringen en leert deze beter kennen. Het feit dat zijn wereld groter wordt doet een beroep op de zelfstandigheid, zelfvertrouwen en zelfredzaamheid van het kind.

In deze fase leert hij om steeds meer vertrouwen te hebben in de dingen die hij doet. Hij ontdekt steeds meer wie hij is, wil zich meten met anderen en kan slecht tegen zijn verlies. Hij is bezig zich te positioneren en zich te bewijzen. Uitsluiting van anderen en pesterijen komen vaak voor in deze fase.

De middelen van de gastouder

Een gastouder werkt aan de ontwikkeling vanuit de pedagogische opdracht.

Hoe vertaalt zich dit in de praktijk? Een gastouder kan verschillende middelen inzetten. Zij omschrijft in haar eigen werkplan de middelen die zij gebruikt, maar ook waar haar 'kracht' ligt. Ter verduidelijking:

- De interactie tussen gastouder en kind
Hoe gaat de gastouder met het kind om? Hoe is het contact? Hoe wordt er met elkaar gepraat? Alle vormen van contact en communicatie vallen onder de interactie tussen gastouder en het kind.

Suggesties voor de gastouder:

- ✓ *begroet ieder kind persoonlijk bij binnenkomst;*
- ✓ *praat op ooghoogte met een kind;*
- ✓ *maak voor ieder kind tijd vrij;*
- ✓ *toon belangstelling;*
- ✓ *geeft complimenten;*
- ✓ *geeft ruimte aan de inbreng van het kind;*
- ✓ *stel grenzen;*
- ✓ *toon respect voor de verschillen;*
- ✓ *geef zelf het goede voorbeeld.*

- De binnen- en buitenruimte
Dit gaat over de manier waarop de gastouder de ruimtes gebruikt waar ze de opvang aanbiedt. Is er veel ruimte om te spelen? Zijn er hoekjes gecreëerd. Is er een tuin? Maar ook de veiligheid en hygiëne spelen een rol. Het gebruik, de inrichting en de staat van onderhoud van de opvanglocatie kunnen van grote invloed zijn op het welbevinden en het gevoel van het kind en zijn ouders. In een lichte, goed onderhouden en opgeruimde ruimte voelen het kind en zijn ouders zich welkom.

Suggesties voor de gastouder:

- ✓ *maak een kapstok/haakje voor ieder kind;*
- ✓ *laat de kinderen hun schoenen uitdoen bij binnenkomst;*
- ✓ *hang een fotobord op, zodat per opvangdag kan worden aangegeven welke kinderen er die dag aanwezig zijn;*
- ✓ *zorg voor een thematafel- of kast;*
- ✓ *geef tekeningen en/of andere knutselwerkjes een vaste plek in de opvangruimte;*
- ✓ *zorg voor een afgebakende tuin;*
- ✓ *eet gezamenlijk aan tafel;*
- ✓ *houd de ruimte zoveel mogelijk vrij van rommel (denk aan trappen, tafels en aanrecht);*
- ✓ *zorg dat de ruimtes niet te bedompt en donker zijn. Creëer daglicht en ventileer.*

- De groep
De gastouder stimuleert de omgang met elkaar en geeft sturing en ondersteuning, indien nodig.

Suggesties voor de gastouder:

- ✓ *een fotobord vergroot het groepsgevoel;*
- ✓ *laat kinderen elkaar zoveel mogelijk helpen;*

- ✓ *geef kinderen een beurt bij bijvoorbeeld een kringgesprek;*
 - ✓ *laat kinderen uitpraten;*
 - ✓ *motiveer kinderen om samen te spelen.*
- Het activiteitenaanbod
Het is belangrijk dat een gastouder aan de kinderen laat zien hoe de dag verloopt. Welke activiteiten zijn er gepland? Zij maakt inzichtelijk hoe en wanneer activiteiten met de kinderen plaatsvinden.

Suggesties voor de gastouder:

- ✓ *maak een planbord en hang die op een zichtbare plek in de opvangruimte;*
- ✓ *bied structuur en regelmaat in het dagritme;*
- ✓ *werk met thema's of een voorschools (peuter)programma.*

- Het spelmateriaal
Welk spelmateriaal gebruikt de gastouder in haar opvang? Daagt het uit? Past het bij de leeftijden van de kinderen? Is er variatie in het spelaanbod?

Suggesties voor de gastouder:

- ✓ *zorg voor fantasierijk speelgoed;*
- ✓ *richt de speelgoedkast in op leeftijd;*
- ✓ *laat kinderen samenspelen of het voordoen om zo het spel of speelgoed te introduceren;*
- ✓ *word lid van de SpeelOtheek of bibliotheek;*
- ✓ *bied ontwikkelingsgericht speelgoed.*

De concrete doelen staan in de wet. Naast deze doelen stellen wij voorwaarden aan de samenwerking met onze gastouders. Wij zijn ervan overtuigd dat deze van positieve invloed zijn op een ontwikkelingsgerichte samenwerking, die de overheid stimuleert.

Een gastouder:

- is minimaal 18 jaar oud en beschikt, net als de meerderjarige huisgenoten en anderen die betrokken zijn bij de opvang over een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) die op het moment van indienen van de registratie in het LRKP niet ouder is dan twee maanden;
- is lichamelijk en geestelijk in staat kinderopvang te bieden;
- heeft een professionele instelling voor het werk met kinderen en voldoet aan de eisen die voortvloeien uit wet- en regelgeving;
- stimuleert gewenst gedrag van kinderen en biedt het kind emotionele en fysieke veiligheid;
- benadert kinderen op een positieve manier;
- biedt kinderen gelijke kansen en ziet ieder kind als een individu. De gastouder geeft ieder kind gelijke kansen om te leren en zich te ontwikkelen en dient rekening te houden met de leeftijd, het ontwikkelingsniveau, het geslacht, de nationaliteit, de moedertaal en de eventuele handicap van ieder kind;
- heeft respect voor het geloof, tradities en wensen van de ouders voor de zorg van hun kind;

- waakt voortdurend over de veiligheid van de kinderen. Een gastouder zal het toezicht over de kinderen niet aan anderen overlaten, tenzij dit vooraf duidelijk met de ouders is overlegd;
- besteedt voortdurend aandacht aan veiligheid en hygiëne en werkt volgens de protocollen van ons gastouderbureau;
- heeft een professionele werkwijze en staat open voor collegiaal overleg en kwaliteitsverbetering;
- neemt deel aan (extra) trainingen, (na)scholing en intervisiebijeenkomsten. Zij houdt diploma's actueel. Daarnaast is zij goed geïnformeerd over regels, wetgeving en relevante nieuwe informatie en past dit toe in haar werk;
- heeft voor de opvang relevante verzekeringen afgesloten;
- heeft geen eigen kinderen die (tijdelijk) onder toezicht staan;
- is niet (tijdelijk) ontheven of ontzet uit het ouderlijk gezag (al dan niet vrijwillig);
- informeert ouders en ons gastouderbureau bij de inzet van stagiaires of vrijwilligers op de opvanglocatie;
- rookt niet op de opvanglocatie, drinkt geen alcoholische dranken tijdens de opvang en gebruikt geen middelen die de waakzaamheid kunnen beïnvloeden;
- weet signalen van misbruik en/of geweld te herkennen en kent het stappenplan van de Meldcode kindermisbruik en huiselijk geweld;
- houdt medicijngebruik van de kinderen accuraat bij;
- maakt tijd voor een goede overdracht aan de ouders;
- zorgt ervoor dat haar woning en de buitenruimte in goede staat van onderhoud verkeren en dat de ruimtes opgeruimd en fris zijn.

Scholingsaanbod

Persoonlijke ontwikkeling duurt een leven lang. Wij bieden gastouders de mogelijkheid tot het volgen van (bij)scholing. Het staat een gastouder vanzelfsprekend vrij om in te gaan op ons scholingsaanbod. Ter bevordering van de professionaliteit van de gastouder vinden wij (bij)scholing echter wel wenselijk en wij verwachten dat gastouders aan minimaal twee trainingen per jaar meedoen.

Werken met thema's

Ons gastouderbureau stimuleert gastouders te werken met thema's. Er bestaat een aantal programma's in de kinderopvang die ook heel toepasbaar zijn binnen de gastouderopvang. Het gaat dan om activiteiten die verwerkt zijn in thema's, inclusief een nieuwsbrief voor ouders, handleiding en werkmateriaal met duidelijke instructie. De activiteiten zijn gericht op het stimuleren van de vier ontwikkelingsgebieden: motoriek, sociaal-emotionele ontwikkeling, spraak en taal en rekenprikkel.

Elk thema sluit aan bij de belevingswereld van jonge kinderen. Door bezig te zijn met de thema's leren kinderen meer over de wereld om hen heen. Thematisch werken mag echter geen keurslijf worden. Het speelse en informele leren van jonge kinderen blijft altijd voorop staan.

Alle activiteiten zijn toegespitst op de verschillende leeftijden van 0 tot 4 jaar. Een gastouder is vrij om te bepalen of en met welk programma zij wil gaan werken.

Geciteerde werken

Anneke Strik, J. S. (2014). *Interactievaardigheden, een kindvolgende benadering*. Amsterdam: Reed Business.

Becker, A. (2012). *Inleiding in de pedagogiek*. Assen: Van Gorcum BV.

Josette Hoex, S. V.-K. (2012). *WerkenderWijs*. Amsterdam: SWP.

Marianne Boogaard, M. v. (2013). *Pedagogisch kader Gastouderopvang*. Amsterdam: Reed Business Education.

Visiedocument Kwaliteit Gastouderopvang 2016, Brancheorganisatie kinderopvang

Annet Weterings (2010), *Basisboek gastouderopvang*. Amsterdam: SWP